

Kvalitetsutvikling i barnehagene i Fosenregionen

Rapport fra ekstern vurdering
i Havgløtt barnehage i uke 42/2019

Vurderingstema:

«Ansatte legger til rette for barns medvirkning»

Innhold

2. Forord	3
3. Ekstern barnehagevurdering som verktøy	4
4. Fakta om barnehagen	4
5. Vurderingstema og fremtidsbildet.....	5
5.1 Fremtidsbildet.....	6
6. Tegn på god praksis og praksis som kan bli bedre.....	8
6.1 Kvalitetsmål Barna	8
6.2 Kvalitetsmål Foreldre / Foresatte	11
6.3 Kvalitetsmål Personalet.....	13
6.4 Kvalitetsmål Barnehagen som lærende organisasjon.....	17
6.5 Oppsummerende.....	19
7. Videre arbeid og spørsmål til refleksjon	20
8. Oppfølgingsavtale etter ekstern barnehagevurdering.....	21
Vedlegg 1 - Deltakere i vurderinga	22
Vedlegg 2 – Tidsplan	23
Vedlegg 3 – Metoder.....	25
Vedlegg 4 – Intervjuguide til barna.....	26
Vedlegg 5 – Intervjuguide til foresatte.....	27
Vedlegg 6 – Intervjuguide til personalet	28
Referanseliste:	29

2. Forord

~ Min blomstereng av barn ~

Jeg ser for meg en blomstereng så vakker og fin.

*Noen av blomstene er fargerike og stikker seg lett fram,
mens andre er dusere og fulle av sjarm.
Enkelte er små, som vi må være forsiktige for ikke å trå på.*

*Noen kan ha torner som stikker til alle kanter,
i min blomstereng finner jeg alle varianter.
De må behandles på sin spesielle måte,
For hver og en gjemmer på sin lille gåte.*

*Et par kan være sårbare og skjøre,
så de prøver vi å gjøre,
litt sterkere, gi troen på seg selv,
slik at de kan møte hverdag og kveld.*

*En annen stikker sin torne bort i andre,
men, se, den skal vi ikke klandre.
Den hadde sikkert sin grunn, men det ser vi ofte for sent,
naboblomsten hadde heller ikke oppført seg pent.
Blomstene må pleies, stelles og koses med
slik at de trives på sitt lille sted.*

*Og felles for dem alle er at de trenger hverandre så inderlig,
for blir de stående helt for seg selv,
mister de fellesskapets fargerike glød og prakt
og vi, vi må gjøre alt som står i vår makt
for å gi blomstene alt de trenger,
slik at de får spille på alle sine strenger.*

Med dette diktet av Sissel Holt ønsker vi å takke for fine dager sammen med dere i Havgløtt barnehage. Takk for at dere har tatt så godt imot oss og for at dere har vært så rause med å dele deres tanker og refleksjoner med oss i disse vurderingsdagene. Vi har følt oss velkommen fra første stund, og har kjent at det har vært godt å være sammen med dere. Her kommer rapporten vår som viser hva vi har sett og hva vi anbefaler dere å se nærmere på. Håper rapporten vil komme til nytte for dere i deres videre utviklingsarbeid. Lykke til videre med et spennende arbeid☺

Med vennlig hilsen fra Ida Husby og Mona Halsauet Frønes

3. Ekstern barnehagevurdering som verktøy

Ekstern barnehagevurdering er et verktøy for å hjelpe barnehagen med å vurdere og videreutvikle kvaliteten på tilbudet til barna. Metoden bidrar med et eksternt blikk fra to «likemenn» som kommer til barnehagen for å observere og snakke med barna, foresatte og ansatte.

Vurderingsområdet tar utgangspunkt i barnehagen sitt ståsted og handler om element som vil gjøre de ansatte bedre i stand til å utføre sine primære oppgaver knyttet til barna sin trivsel, læring og utvikling.

Ekstern barnehagevurdering består av fem trinn:

1. Velge område for vurdering
2. Lage fremtidsbilde
3. Innhente og strukturere informasjon
4. Analysere og gjøre vurderinger
5. Speile tilbake til barnehagen

De fem trinnene er nå gjennomført og oppsummeres i denne rapporten.

Det er barnehageeieren og styreeren som har ansvaret for å følge opp vurderingen med utviklingsarbeid i barnehagen.

Grunnlaget for ekstern vurdering i barnehagen finner vi i Rammeplan for barnehagen. Les mer om ekstern barnehagevurdering på <http://www.udir.no/ekstern-barnehagevurdering>

I Fosenregionen samarbeider de 6 kommunene Osen, Roan, Åfjord, Indre Fosen, Bjugn og Ørland om ekstern barnehagevurdering. Vurderingsgruppa består av 6 dyktige pedagoger som jobber i barnehagene på Fosen, samt 3 pedagoger/veiledere fra DMMH.

4. Fakta om barnehagen

Havgløtt barnehage er en kommunal barnehage. Pr. 15. 2019 august er det 29 barn i barnehagen, fordelt på 38 plasser.

Det er 13 ansatte som er fordelt på følgende måte:

Styrer 100%

Barnehagelærere: 6 stk. fordelt på 420% stilling.

Barne- og ungdomsarbeidere: 4 stk. fordelt på 290% stilling

Assistenter: 2 stk. fordelt på 160% stilling.

Fokusområde for barnehageåret 2019/2020 er *Leik og relasjoner*.

5. Vurderingstema og fremtidsbildet

Havgløtt barnehage har bedt om vurdering på følgende tema:

«Ansatte legger til rette for barns medvirkning»

Havgløtt barnehage har etter en prosess i personalet og i samarbeid med barnehageeier kommet fram til dette vurderingsområdet. Tema er valgt ut ifra et ønske om å sette mer fokus på barns medvirkning og viktigheten av tilstedeværende voksne i leiken, for relasjonsbygging, veiledning, videreutvikling, motivasjon og observasjon.

I barnehagens ståstedsanalyse er det to tema personalgruppen mener kommer tydelig frem som det må rettes mer fokus på; Leik og barns medvirkning.

Barns medvirkning er et tema som barnehagen har hatt som fokusområde tidligere i sine årsplaner, men her er det delte meninger i personalgruppa rundt hvor godt man har arbeidet med, og arbeider med dette i dag, samt det å ha en felles forståelse for hva begrepet innebærer. Barnehagens personale ønsker derfor eksterne vurderere til å gi et utenifrablikk på sitt arbeide, slik at de kan videreutvikle seg innenfor området.

5.1 Fremtidsbildet

Tema: *Ansatte legger til rette for barns medvirkning*

Kvalitetsmål	Tegn på god praksis
Barneperspektivet Alle barn skal få erfare å få medvirke i barnehagehverdagen	<ul style="list-style-type: none">• Barna får gi uttrykk for sin opplevelse av barnehagehverdagen• Barna får innflytelse på det som skjer i barnehagen• Barna har tilgang til leker og utstyr de vil bruke• Barnets stemme blir anerkjent i hverdagen
Personalperspektivet Personalet skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.	<ul style="list-style-type: none">• Personalet oppmuntrer barna til å gi uttrykk for sin opplevelse av barnehagehverdagen• Personalet anerkjenner barns uttrykk• Personalet observerer og følger opp alle barns ulike uttrykk og behov• Relasjoner mellom barn og ansatte er preget av anerkjennelse, respekt og likeverd
Foreldreperspektivet Foresatte opplever at barnas synspunkter tillegges vekt i samsvar med deres alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.	<ul style="list-style-type: none">• Barns medvirkning er tema i foreldresamtaler og daglige møter• Foresatte opplever at deres barn blir sett og hørt• Foresatte har kjennskap til hva barns medvirkning innebærer i barnehagehverdagen• Foresatte opplever at relasjonene i barnehagen er preget av anerkjennelse, respekt og likeverd
Barnehagen som lærende organisasjon Arbeidsmåtene i barnehagen skal gi barn mulighet for medvirkning.	<ul style="list-style-type: none">• Personalet har felles forståelse for begrepet barns medvirkning• Styrer legger til rette for gode møteplasser hvor personalet kan reflektere sammen• Personalet tar i bruk ulike arbeidsmetoder for å fremme barns medvirkning• Personalet skal jevnlig vurdere om valg av arbeidsmåter realiserer rammeplanens bestemmelser om barns medvirkning

Fremtidsbildet har vært utgangspunktet for barnehagevurderingen og beskriver den ønskede situasjonen innen vurderingstemaet ut fra lov om barnehage, forskrifter og faglig, pedagogisk kunnskap. Kvalitetsmålene og tegn på god praksis i denne rapporten er utformet av vurdererne i samarbeid med barnehagen.

Vurdererne har sammenlignet kvalitetsmål og tegn på god praksis med informasjonen som ble samlet inn om vurderingstemaet gjennom intervju og observasjon i barnehagen, i tillegg til de dokumentene som barnehagen la fram.

6. Tegn på god praksis og praksis som kan bli bedre

6.1 Kvalitetsmål Barna

Kvalitetsmål, **Barna**

Alle barn skal få erfare å få medvirke i barnehagehverdagen

Tegn på god praksis:

- Barna får gi uttrykk for sin opplevelse av barnehagehverdagen
- Barna får innflytelse på det som skjer i barnehagen
- Barna har tilgang til leker og utstyr de vil bruke
- Barnets stemme blir anerkjent i hverdagen

God praksis:

I disse dagene har vi observert mange gode samspill mellom barn og voksne. Det er mye glede og latter og barn som ser ut til å trives i hverdagen sin. I våre observasjoner har vi sett flere eksempler på at barn henvender seg til ansatte, og hvordan de ansatte møter barna på en respektfull måte. Vi har sett mye omsorg og kvalitativt gode samspillsituasjoner. Vi har også observert at de ansatte henvender seg til barna på anerkjennende måter hvor det er tydelig for oss vurderere at det er likeverdighet i samspillet. Vi så dette spesielt på småbarnsavdeling hvor vi opplevde tilstedeværende ansatte som fanget opp enkeltbarnets følelser, uttrykk og behov. Vi hadde ikke intervju med de yngste barna og hadde dermed ekstra fokus på å fange opp hvordan de ansatte tolket og mottok de yngste barnas ytringer og henvendelser. Vi hadde samtaler med 5 barn, og disse fortalte oss om en hverdag med mange venner og hvor de fikk leke med hva de ville. Alle barna var tydelige på at de hadde gode venner, og de fleste bekreftet at det var ansatte i barnehagen som de følte seg trygge på og gikk til om de var trist eller lei seg.

Det var et område i barnehagen som flere av barna fremhevet som ekstra morsomt å leke seg i, noe vi også observert var et populært område i uteleken: Sølekjøkkenet. Her hadde de ansatte i løpet av høsten bygd opp et spennende uterom som stimulerte til matlaging mm i kreative rolleleker. Vi så også meget gode samspill mellom barn og ansatt i en lekende setting. Et viktig element i sølekjøkkenet er vann, og på spørsmål om de får bruke vann blir de litt lure: «Vi må spør – det er ikke alltid vi får lov, men da lurer vi oss inn og henter...»

I begge intervjuene blir uteleiken fremhevet som morsom, men også maling er noe som trekkes frem. Vi observert en organisert maleaktivitet i barnehagen som var preget av lune og gode samspill mellom barn og ansatt. Det var mye blanding av farger og utprøving av hvordan dette tok seg ut på arket. Det var en meget god stemning og barna som var tilstede i aktiviteten synliggjorde med ansiktsuttrykk og kroppsspråk at de hadde en god opplevelse. Det var ett av barna som ikke ville male, men som gjerne ville være med sammen med de andre og heller tegne. Dette fikk han lov til og organiserte seg på sidelinjen sammen malerne.

På spørsmål om hvem som bestemmer i barnehagen er de tydelige på at sjefen er Maiken. De får ikke bestemme noe selv bortsett fra pålegget på brødskiva. Vi har imidlertid observert at de har litt mer rom til medbestemmelse da de stort sett velger hva de vil leke, hvem de vil leke med, hvor de leker, bordvers, m.m. Det er flere aktiviteter i hverdagen de er med og bestemmer.

Vi opplever at dette er en barnegruppe hvor barna er svært hjelpsomme overfor hverandre. Dette har vi sett i flere situasjoner; garderobe, uteleik, måltid, tilrettelagte aktiviteter. Barna deltar også i gjennomføringen av ulike deler av dagsrytmen som å selv dekke på og av etter seg selv ved måltidet.

Praksis som kan bli bedre:

I Havgløtt barnehages gjennomførte ståstedanalyse har de vurdert sitt eget arbeid med barns medvirkning som mangelfull i hverdagen. Punktene som handler om barnas deltakelse i hverdagen har lav score mens utforming av miljøet er litt høyere score hos personalet. I tillegg ser vi at en god del av personalgruppa mener det er gode relasjoner mellom barn og ansatte. Dette er ting vi har sett mye på og av i disse dagene, men vi har også sett ting vi mener barnehagen kan utvikle sin praksis på. I våre observasjoner har vi hatt stort fokus på relasjonenes betydning i samspillet. Dette begrunner vi i FNs barnekonvensjon og henvisningen til at Barns beste skal være en ledestjerne, og Baes understrekning av den relasjonelle fortolkningen av barns medvirkning (2012). Respekt, anerkjennelse og likeverd er begrep som har vært viktige for vurdererne i disse dagene. I våre observasjoner har vi sett mange veldig gode samspill mellom barn og voksne. Men vi har også sett eksempler på det motsatte. Vi har sett ansatte som plutselig blir sinna og irettesettende i stemmen, uten noen forvarslar i forkant. Det kan se ut som om at slike skifter forekommer i litt stressende situasjoner eller i stiasjoner hvor barna ikke helt hører etter. Vi har ikke sett mange slike situasjoner.

I vårt observasjonsarbeid har vi kartlagt barnehagens fysiske utforming. En forutsetning for barns medvirkning i egen hverdag er muligheten til selv å være delaktige og ta ansvar for egen hverdag. Hvordan barnehagens miljø er utformet gir signaler til hvordan rommene kan brukes. Rommet er en viktig forutsetning for barns medvirkning (Kristoffersen, 2006). I Havgløtt har vi observert en del som vi stiller spørsmål ved om utformingen fremmer barns medvirkning. Ett av punktene vi spesifikt vil trekke frem er mulighetene til å drive med formingsaktiviteter. I intervjuene med barna er det flere av barna som trekker frem både tegning og maling som aktiviteter de liker å holde på med. Men det er også aktiviteter de må ha hjelp av fra voksne. «Vi får ikke ta borti malinga», «På tegnerommet må vi spør om lov», «Må spør voksnan om å få hente tegnesaker». Male- og tegneutstyr er plassert ganske høyt

opp i hyllene i tillegg til at det er både grunder og dører som stenger tilgangen til rommet. Et spørsmål Kristoffersen stiller er om barna får tak i det de selv har lyst til å leke med eller om de bestandig må ha hjelp fra en voksen. Vi opplever at barna i Havgløtt barnehage er avhengig av hjelp fra de ansatte for å drive med ulike formingsaktiviteter noe som kan bidra til at barnas muligheter til medvirkning blir forringet.

Ett annet punkt vi vil trekke frem her er stengt grind mellom avdeling Sjøstjerna og garderoben. Dette medfører at barn som er på storbarnsavdeling må spørre om lov for å gå på toalettet. Med tanke på barns mestring og muligheter til å klare seg selv i hverdagen sin kan dette være uheldig for barna. Vi opplever at det er fokus på at ansatte legger til rette for at barna skal klare selv, men i denne situasjonen blir barna fratatt muligheten til å være selvstendig. Vi undrer også på at barna blir utelatt fra garderoben, både med tanke på velkomst av venner på morgenen, hente ting i hylla si, gjemme seg litt bort... En garderobe kan brukes til så mangt.

Det siste punktet vi vil se på knytter seg til Kristoffersens punkt «Hvilke forslag til lek og aktivitet signaliserer rommet?» (2006). Hvordan utstyr er plassert og presentert påvirker barnas muligheter til medvirkning når det gjelder leken. Vi opplever at det noen steder er et «nakent» lekemiljø som ikke oppfordrer så mye til spennende lek. Rammeplanen (2017) sier at barnehagen skal legge til rette for at barna har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer. Dette ser vi lite av. I tillegg syns vi det er svært lite av livet i barnehagen som presenteres på veggene. Hvor er dokumentasjoner over aktiviteter, turer, m.m. Dokumentasjoner av hverdagene legger til rette for hvordan barn og ansatte på en tydeligere måte kan være likeverdige og at barna får større mulighet til å være med å komme med innspill på egen hverdag (Frønes, 2019). Dette savner vi i Havgløtt barnehage da vi ser lite dokumentasjon som oppfordrer til barnas – og også ansatte og foreldres – videre refleksjoner over erfart hverdag.

6.2 Kvalitetsmål Foreldre / Foresatte

Kvalitetsmål, **Foreldre / foresatte**

Foresatte opplever at barnas synspunkter tillegges vekt i samsvar med deres alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Tegn på god praksis:

- Barns medvirkning er tema i foreldresamtaler og daglige møter
- Foresatte opplever at deres barn blir sett og hørt
- Foresatte har kjennskap til hva barns medvirkning innebærer i barnehagehverdagen
- Foresatte opplever at relasjonene i barnehagen er preget av anerkjennelse, respekt og likeverd

God praksis:

På foreldremøtet kom det frem at foreldregruppa synes barnehagen jobber godt med barns medvirkning. Det ble uttrykt at foreldrene er overrasket over at barns medvirkning er tema for vurderingen. Vi startet de felles refleksjonene i plenum på foreldremøtet med fokus på spørsmålet: «Hva forstår dere med begrepet barns medvirkning?». Her opplevde vi at det kom inn mange gode tanker fra foreldrene og at foreldrene hadde stort fokus på trygghet og at de opplevde at barna trivdes og hadde det bra i hverdagen sin. Det var enighet om at barna ble tatt på alvor, og foreldrenes opplevelse var at barna hadde påvirkningsmuligheter i egen hverdag. Foreldrene opplever også at de selv blir møtt, sett og hørt og at det er greit å snakke med de ansatte. Foreldrene var veldig opptatt av oppstarten av barnehagedagen, da det var mest der de så samspillet mellom barn og ansatte. Viktig for foreldre å føle på at barnet ble godt mottatt om morgenen og legge grunnlaget for en fin dag. Men som de sa – de visste ikke noe om hvordan relasjonene var gjennom hele dagen – men når de har barn som trives i barnehagen, tolker de det slik at relasjonene er gode og at barna er trygge. «Viktigere å se og føle at barna har det bra, har gode relasjoner med de ansatte».

En endring av praksis de siste årene som foreldrene trakk frem, var mer åpne månedsplaner. Dette mente foreldrene hang sammen med at barnehagen ønsket større muligheter for å være fleksible i valg av aktiviteter i løpet av barnehagehverdagen.

Praksis som kan bli bedre:

Møtet om morgenen i gangen var noe som var veldig viktig for foreldrene. Ikke alltid det kom ut noen, men det var det forståelse for med tanke på barna som allerede var kommet og som trengte de ansatte. Da var det bare å komme inn på avdelingen. Men det var noen av foreldrene som mente av flere av de ansatte godt kunne bli bedre på å lese barnets signaler om morgenen, og la det få litt bedre tid på å komme i gang med dagen sin.

Som vurderere stiller vi spørsmål om hvorfor ansatte og foreldre har så ulik oppfatning av hvordan barnehagen jobber med barns medvirkning. Kan dette handle om at det har vært for lite fokus på barns medvirkning som tema og at foreldregrupper stort sett er opptatt av det relasjonelle perspektivet mens de ansatte også har fokus på de mer organisatoriske sidene ved barns medvirkning? Årsplanen for Havgløtt- både generell og spesiell del- har mye informasjon om hva barns medvirkning er og hva det handler om i foreldresamarbeidet. Vi undrer om dette er noe som har blitt for utydelig signalisert og formidlet til foreldregrupper.

6.3 Kvalitetsmål Personalet

Kvalitetsmål, **Personalet**

Personalet skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Tegn på god praksis:

- Personalet oppmuntrer barna til å gi uttrykk for sin opplevelse av barnehagehverdagen
- Personalet anerkjenner barns uttrykk
- Personalet observerer og følger opp alle barns ulike uttrykk og behov
- Relasjoner mellom barn og ansatte er preget av anerkjennelse, respekt og likeverd

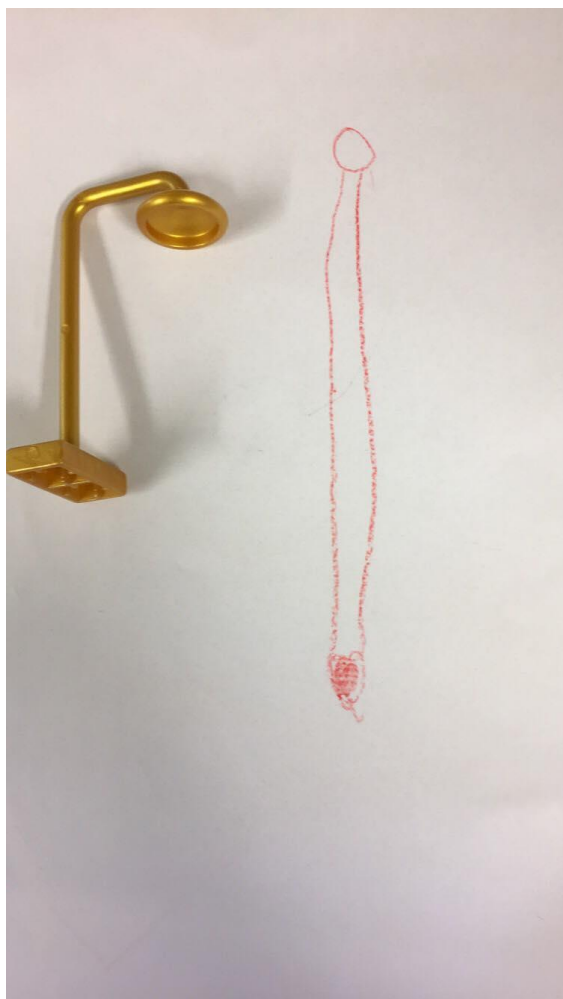
God praksis:

I våre dager på Havgløtt har vi som sagt observert mange gode samspill mellom barn og ansatte. I disse samspillene ser vi ansatte som anerkjenner og følger opp barns initiativ. Vi vil blant annet trekke frem tur med Tangloppa hvor personalet fanget opp mange ulike behov og innspill og fulgte opp disse. Fra Sjøstjerna vil vi trekke frem barnet som ble møtt ved malingsbordet og fikk tegne selv om det ikke var en del av planen. Og barnet som ble støttet i å tegne hva hun lette etter for å tydeligere forstå hva barnet ønsket. Vi opplever at det er mange samspill hvor barnet blir sett og hørt og det handles med utgangspunkt i dette. Det er mange varme samspill hvor det er tydelig å se at barna trives i de ansattes selskap.

På personalmøtet ble det mange gode diskusjoner og samtaler, både i grupper og i plenum. Vi startet med et spørsmål om hva de legger i barns medvirkning, og det kom frem mange gode innspill om hva det handler om. Respekt, tilstedeværelse, se det enkelte barnet var ting som ble trukket frem som essensielt i arbeidet med barns medvirkning.

Et av tegnene på god praksis handler om å oppmuntre barna til å gi uttrykk for sin opplevelse. Personalet forteller om dagsreferat, at de oppfordrer barna til å fortelle hjemme fra dagen, Bananmøte, individuelle samtaler. De er tydelige på betydningen av å spørre barna. Dette så vi for eksempel etter Tangloppas tur til gymsalen hvor de ble oppfordret til å fortelle hvordan de hadde hatt det. Vi ser også mange gode samspill rundt matbordet der det oppfordres til samtaler og hvor alle barna blir sett, på begge avdelingene. De forteller videre om en praksis hvor de ansatte legger til rette for at barna får uttrykke seg i ulike hverdags situasjoner. Anerkjennelse er et begrep det snakkes mye om og ansatte har gode tanker her, vi merker oss spesielt sitatet: «2 ører, men 1 munn» som understreker betydningen av aktiv lytting.

Rammeplanen (2017) viser til at alle barn har rett til å bli hørt ut i fra alder og modenhet. Denne personalgruppa forteller om hvordan de ser på barnets kroppsspråk, lyder, ansiktsuttrykk for å fylle ut sin forståelse av hvordan barnet har det. De understreker også betydningen av å se hva barna er interesserte i, og bygge videre på dette. Dette så vi blant annet i vår deltakelse på avdelingsmøte hvor de ansatte diskuterte barnas lekepreferanser i det siste, og hvordan de kunne bidra til å utvide leken.

Praksis som kan bli bedre:

Personalgruppa ga tydelige uttrykk for at det var mye med barns medvirkning de ikke var gode på. Det første vi vil trekke frem er personalets tanker om verdier og grunnsyn. I samtalene i personalgruppa blir det tydelig at de ansatte mener at de ikke har et felles grunnsyn, og at personlige oppfatninger ikke skal tas med på jobb. «Privatpraksis skal legges igjen i porten». Vi opplever dette slik at personalet mener at det ikke er jobbet godt med å utarbeide et felles verdigrunnlag og et pedagogisk grunnsyn i personalgruppa. Dette er noe de ønsker at det skal jobbes med. Vi ønsker å stille spørsmål om det er mulig å jobbe godt med barns medvirkning uten et reflektert pedagogisk grunnsyn, da grunnsynet til den enkelte kommer til syne i dens handlinger (Lillemyr&Søbstad, 1993). Syn på barn er essensielt når man tenker barns medvirkning, og barnet som aktivt og medskapende subjekt i egen hverdag har krav på å møte reflekterte ansatte som ser betydningen av deres bidrag i hverdagen. Havgløtt barnehage mangler et felles grunnsyn. Tilsyn i barnehagen på barns medvirkning konkluderer med at personalet i Havgløtt barnehage har ulik oppfatning av begrepet barns medvirkning, noe vi kan se tydelige spor av i diskusjonen rundt betydningen av et felles pedagogisk grunnsyn. I ståstedsanalysen har de ansatte scoret lavt på de spørsmålene som handler om barnehagens verdigrunnlag noe som også underbygger dette inntrykket. Når vi leser barnehagens årsplan – både generell og spesiell del – får vi inntrykk av at barnehagen jobber godt og reflektert med barns medvirkning. Vi stiller spørsmål ved årsplanens verdi som arbeidsredskap for de ansatte i hverdagen.

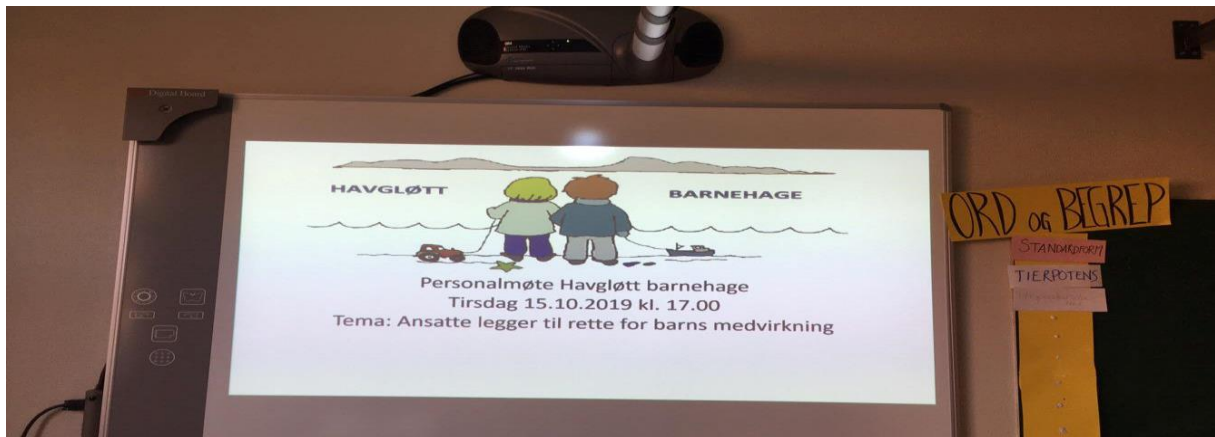
Som omtalt tidligere har vi reagert på noen få tilfeller av irettesettelse og strenge stemmer i ulike samspill, noe som strider mot respekten for barnet. I Havgløtts årsplan understrekes det at voksne tar barn på alvor, har respekt for hva de sier og bekrefter barnet. Omsorgsfulle relasjoner fremheves i årsplanen. Vi stiller spørsmål til hvor omsorgsfulle relasjonene kan være om noen ansatte skifter i væremåte. Kan det bidra til usikkerhet og utrygghet? I årsplanen generell del skriver barnehagen at den viktigste delen av barns medvirkning ligger i hvordan de voksne møter barna; engasjement, anerkjennelse og observerende trekkes frem som viktige kriterier.

I spørsmålet om de har arenaer/møteplasser med rom for barns uttrykk forteller de ansatte om rom i hverdagsaktivitetene. Vi savner – og etterspør – en mer systematisk praksis som legger til rette for at barnets stemme blir hørt og løftet frem i barnehagens planleggings- og vurderingsarbeid. Vi ser at det er veldig lite evalueringer og dokumentasjoner av det som skjer i hverdagen. Se også punktet om barnets perspektiv der vi omtaler dokumentasjonsarbeid. Vi stiller spørsmål til om barnets muligheter til å reflektere over egen hverdag, er det mulig å fange opp i kun hverdagslige samtaler? Et annet spørsmål er barnets mulighet til å være med å planlegge deler av hverdagen, både spontant men også som en del av barnehagens didaktiske planleggingsarbeid. Vi opplever at det er litt tynt med planer, evalueringer/ vurderinger og dokumentasjoner av hverdagen i barnehagen noe vi mener setter begrensninger for barnets muligheter til bidra med sin stemme i hverdagen (Rammeplanen, 2017, Kristoffersen, 2006, Kolle m.fl, 2017). Vi ser at det til en viss grad fanges opp noe i hverdagen, som for eksempel arbeid med Bukkene Bruse, men vi kan ikke se at dette er systematisert på noen måte med henblikk på barns mulighet til å medvirke i egen hverdag. Dette ble også tydelig i tilsynet som er gjennomført i barnehagen der de sier at barna i svært liten grad er aktivt deltakende i planlegging og evaluering av barnehagens virksomhet. I årsplanen sier de ansatte at barna skal være med på planlegging og vurdering av barnehagens innhold og aktiviteter, og at barnets stemme skal bli hørt i vurderingen. Vi stiller spørsmål til om i hvor stor grad årsplanen følges i barnehagen.

Når vi jobbet med punktet som handler om observasjon er det veldig tydelig at personalet mangler mye kunnskap om observasjonsmetoder og hvordan observasjon kan brukes til barns beste i barnehagehverdagen. Det de trekker frem er arbeidet med TRAS. De ansatte setter ord på at de ikke gjør noe med observasjonene sine, og når de deler praksisfortellinger blir de «hengende» i lufta – hva skal de gjøre med dem videre i arbeidet sitt. Det er ingen som tar ansvar for avslutning av refleksjonene og videreføring av hva refleksjonene skal bidra til i det videre pedagogiske arbeidet. De peker på at det til tider blir utydelig pedagogisk ledelse. Ved deltakelse i avdelingsmøte fikk vi erfare refleksjon rundt en praksisfortelling, og når vi påpekte at akkurat dette var et godt eksempel veiledet vi på hvordan dette kunne gjøres. Vi tror det ble en god opplevelse hos de ansatte og at de så at dette kanskje ikke var så vanskelig bare man vet hvordan det kan gjøres. TRAS trekkes frem og når vi leser årshjulet ser vi at dette er vektlagt. Vi som vurderere må si vi nesten blir provosert over en praksis hvor en barnehage blir pålagt et slikt kartleggingsarbeid uten at personalet har grunnleggende kunnskap om hvordan bruke observasjon og ikke minst hvordan bruke observasjon med respekt for barnet. Vi savner en forståelse for at observasjon MÅ ta utgangspunkt i barnet og dets liv – ikke i hva et skjema spør etter. Vi har forståelse for at i noen sammenhenger må TRAS brukes men dette fordrer god kunnskap om observasjon som må være et grunnlag for utfyllingen av et skjema. Vi mener det ligger mange begrensninger i bruk av skjema. Det viktigste vi tenker på her er at tilnærmingen lett blir individorientert og at man ikke tar høyde for at barnet er en del av et sosialt fellesskap og er aktiv deltaker – og medskaper – i eget liv (Frønes, 2019). Et arbeid med TRAS som ikke tar utgangspunkt i et systematisk

observasjonsarbeid over tid mener vi tar bort barnets mulighet til å skinne i egen hverdag. Har barnehagemyndigheten vurdert å gå via et grundig opplæringsprogram i observasjon før ulike kartleggingsprogram innføres? Vi opplever at en satsning på TRAS virker mot sin hensikt når kunnskap om observasjon er såpass fraværende i personalgruppa.

Avslutningsvis vil vi trekke frem punktet som handler om det er lov til å vise at barnet ikke har det så bra. Her er personalgruppa usikker på om dette faktisk er lov. Det stilles spørsmål om det er for mye avledning: «Nå trøng du ikke skrik mer»... Her trekker også de ansatte sammenhengen med grunnsyn – «Hvilket grunnsyn har vi? Felles grunnsyn?» og «Ulike personlige holdninger».

6.4 Kvalitetsmål Barnehagen som lærende organisasjon

Kvalitetsmål, **Barnehagen som lærende organisasjon**

Arbeidsmåtene i barnehagen skal gi barn mulighet for medvirkning.

Tegn på god praksis:

- Personalet har felles forståelse for begrepet barns medvirkning
- Styrer legger til rette for gode møteplasser hvor personalet kan reflektere sammen
- Personalet tar i bruk ulike arbeidsmetoder for å fremme barns medvirkning
- Personalet skal jevnlig vurdere om valg av arbeidsmåter realiserer rammeplanens bestemmelser om barns medvirkning

God praksis:

«Barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller» (Rammeplanen, 2017, s. 15). Med utgangspunkt i dette sitatet fra Rammeplanen ble målet for god praksis i barnehagen som organisasjon satt. Vi mener dette sitatet sier mye om betydningen av hvordan personalet SKAL jobbe sammen for å forbedre og videreutvikle praksis i barnehagen til barns beste. I denne sammenheng hvordan personalet i fellesskap skal jobbe for å utvikle egen kunnskap og forståelse for temaet barns medvirkning, og hvordan denne kunnskapen kan settes ut i live i barnehagehverdagen. For å få informasjon om dette punktet har vi hovedsakelig hatt samtaler med styrer, vi har lest ulike dokumenter vi har fått tilgjengelig og vi har snakket med personalet på personalmøtet og i uformelle samtaler. Vi opplever at styrer har gode og klare tanker om hvordan hun ønsker at dette skal være i Havgløtt, men at hun møter motstand og varierende deltakelse og kanskje også til dels lite forståelse for betydningen av tegn på god praksis her.

Vi har sett på ulike maler for møter, og ser at det er klare tanker for hvordan personalet skal jobbe med et utviklende fokus på egen praksis. Det gjennomføres pedagogmøter, avdelingsmøter og personalemøter. I alle disse planene legges det opp til refleksjoner over handling og da gjerne med utgangspunkt i praksisfortellinger. Her er det på papiret rom til felles refleksjoner. I ulike møtepunkter ser vi at det legges opp til refleksjon og vurdering.

Praksis som kan bli bedre:

Vi har tidligere i denne rapporten pekt på at personalet ikke har en felles forståelse for hva begrepet barns medvirkning handler om. Dette bidrar til – som tilsynet også viser – at barnehagen ikke jobber med barns medvirkning slik Rammeplanen (2017) påpeker at de skal gjøre samt hva de selv har formulert i egen Årsplan. Årsplanen blir dermed ikke et godt arbeidsdokument for personalet i Havgløtt barnehage, selv om de i ståstedsanalysen påpeker at årsplanen er et godt arbeidsredskap for personalet. Vi viser til tidligere i rapporten hvor felles forståelse for begrepet barns medvirkning er beskrevet.

Styrer forteller at hun oppfordrer til at de ansatte selv må finne møteplasser for samarbeid, noe ansatte setter ord på er utfordrende da det er så mange delte stillinger og vanskelig å finne møterom når alle aktuelle deltakere er tilstede. Vi stiller spørsmål om det må være en mer tydelig møteplan med flere møtepunkter.

Vi opplever at det er lite variasjon i arbeidsmåter og at det stort sett er gjennom hverdagssamtaler at barns medvirkning blir vektlagt. Vi ser lite av planlagte aktiviteter som fremmer barns medvirkning. Men vi ser også at dette kan være vanskelig å gjøre om det ikke er en felles forståelse for hva barna medvirkning handler om. Vi henviser til tidligere i rapporten der vi har skrevet om rommets betydning og der vi har skrevet om planlegging og vurdering.

6.5 Oppsummerende

Gjennom disse vurderingsdagene har vi fått et lite innblikk i hvordan Havgløtt barnehage jobber med tema barns medvirkning. Det er mange punkter vi ser og løfter frem til videre arbeid. Men vi vil også understreke betydningen av alle de flotte relasjonene og samspillene vi har sett gjennom disse dagene. Det er ikke mulig å jobbe godt med barns medvirkning uten at det er respektfulle og anerkjennende relasjoner som gjennomsyrer arbeidet. Vi vil ønske personalet lykke til med et meget viktig utviklingsarbeid, og oppfordrer i sterk grad til å ta utgangspunkt i deres gode relasjoner og bygge videre på dette.

7. Videre arbeid og spørsmål til refleksjon

Styreren og barnehageeieren overtar ansvaret for utviklingsarbeidet. De må prioritere og ta eierskap. Starten på dette arbeidet er å organisere utviklingsarbeidet. De må ta stilling til om de skal involvere hele personalet i organiseringen eller ei utvalgt arbeidsgruppe.

Dersom de velger en utvalgt arbeidsgruppe, har deltakerne i gruppa ansvar for å inkludere resten av personalet i arbeidet, gjerne avdelingsvis. Det er òg viktig å huske på at eieren og foreldrerepresentantene skal delta i det videre arbeidet med kvalitetsutvikling i barnehagen. Det er en viktig forankring at personalet og foreldrene får delta i arbeidet med å reflektere over, drøfte og analysere innholdet i denne rapporten. Dette er grunnlaget for videre arbeid.

Denne vurderingsrapporten har ikke til formål å komme med konkrete forslag til hvordan barnehagen skal gripe fatt i utviklingsarbeidet, men vi foreslår noen refleksjonsspørsmål for å hjelpe barnehagen til å komme i gang med utviklingsprosessen. Aktuelle refleksjonsspørsmål kan være:

- Hvordan videreutvikle vårt gode arbeid med omsorgsfulle relasjoner?
- På hvilken måten hemmer våre grunder/ dører barnets mulighet til å medvirke i egen hverdag?
- Hvilke muligheter har vi til å organisere ulike materialer slik at de frister barna til aktivitet?
- Hva tenker vi om at rom skal inspirere til lek og aktivitet – og hvilke muligheter har vi til å videreutvikle de gode mulighetene som er i barnehagens rom?
- Er det mulig å jobbe godt med TRAS om ikke de ansatte har grunnleggende observasjonskunnskap?
- Hvordan kan vi styrke de pedagogiske lederne i arbeidet med praksisfortellinger og observasjoner generelt?
- Hva er «vårt» pedagogiske grunnsyn? Hvordan jobbe frem en felles plattform?
- Ser vi muligheter for å utvikle en praksis hvor pedagogisk dokumentasjon blir vektlagt?
- På hvilken måte ser vi for oss å inkludere barna i arbeidet med pedagogisk dokumentasjon?
- Kan vi legge til rette for en «JA» praksis? Hvorfor si nei når vi kan si ja?
- Vet vi hvem lederen er? Og hva er dennes oppgaver? Og får denne gjennomført sine oppgaver med respektfulle medarbeidere?
- Har alle ansatte forståelse for sin rolle i barnehagen, og hvordan kan vi eventuelt videreutvikle den enkeltes forståelse?
- Hva gjør vi med personlig praksis – har den noen plass i arbeidshverdagen? På hvilken måte kan vi få utarbeidet profesjonell praksis for alle?
- På hvilken måte kan vi inkludere barn i vårt planleggings- og vurderingsarbeid slik at barna opplever innflytelse på egen hverdag?
- Ser vi muligheten av å involvere foreldre/ foresatte i større grad når det gjelder barns medvirkning?
- På hvilken måte kan vi legge til rette for at foreldre/ foresatte får felles forståelse for begrepet barns medvirkning som de ansatte?

8. Oppfølgingsavtale etter ekstern barnehagevurdering

Denne avtalen må sees i sammenheng med plan for «Pilotprosjektet ekstern barnehagevurdering og veiledning i Fosenregionen, 2019 – 2021».

Styrers ansvar:

- Barnehagevurdererne presenterer rapporten for personalet i barnehagen. Styrer sørger for at oppvekstansvarlig, politisk barnehageeier, PPT og FAU er representert når rapporten legges fram.
- Rapporten sendes umiddelbart til oppvekstansvarlig.
- Styrer melder **innen 1 uke** tilbake til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern barnehagevurdering på tilsendt skjema.
- **Innen 8 måneder:**
 - Styrer presenterer rapporten for politikerne i hovedutvalg for oppvekst med oppvekstansvarlig i kommunen til stede.
 - På bakgrunn av det som kommer fram i rapporten setter styrer, i samarbeid med veileder fra DMMH, opp en prioritert plan for forbedringstiltak. Styrer presenterer plan for forbedringstiltak på ledermøte og for barnehageeier.
 - Det foretas en skriftlig evaluering av tiltakene. Har arbeidet med rapporten ført til de endringer man ønsker?
I denne prosessen er det viktig at vi hører på flere stemmer, både barnehageeier, ansatte i barnehagen og ikke minst foreldre og barn. Evalueringen sendes oppvekstansvarlig og presenteres for politikerne i hovedutvalg for oppvekst.
- Tilbakemelding på arbeidet med utfordringene i vurderingsrapporten skjer som del av tilstandsrapporten/årsmeldinga hvert år til barnehageeier.

Barnehageeiers / oppvekstansvarliges ansvar:

- Barnehageeier/oppvekstansvarlig involveres i valg av tema for ekstern vurdering.
- Tema forankres i kommunens/barnehagens satsingsområder.
- Oppvekstansvarlige har veiledningsansvar/oppfølgingsansvar.
- Rapporten tas inn i lederavtalen med styrerne og brukes i utviklingssamtalene.
- Rapporten skal være et verktøy i en utviklingsplan på barnehage/kommunenivå.
- Rapporten skal inn i tilstandsrapporten eller som vedlegg til denne.
- Oppvekstansvarlig etterspør evalueringen etter 8 måneder.

Vedlegg 1 - Deltakere i vurderinga

Alle som har vært i barnehagen i vurderingsuka, er deltakere på bakgrunn av observasjoner, uformelle samtaler og eventuell deltaking på møte og intervju. Her er en oversikt over hvor mange som har deltatt under vurderingsuka, og en begrunnelsen for valg av informanter.

I løpet av disse vurderingsdagene har det vært to eksterne vurderere tilstede i barnehagen, Ida Husby og Mona Halsauet Frønes.

På foreldremøtet som ble gjennomført på mandag møtte det 9 foreldre som deltok i spennende diskusjoner og refleksjoner rundt tegnene på god praksis.

Vurdererne hadde to barneintervju med til sammen 5 barn som kom med mange gode innspill om hverdagen sin. Barna var valgt ut av styrer. Det var gutter og jenter i alderen 4-6 år.

På personalmøtet på tirsdag deltok det 10 stk, 9 ansatte og 1 student som jobbet godt med spørsmål i tilknytning til tegn på god praksis i tilknytning personalperspektivet.

Det har vært jevnlig samtaler og oppdateringer mellom styrer og vurderere gjennom disse dagene. I tillegg har det vært mange uformelle samtaler mellom flere av de ansatte som har vært på jobb og vurdererne.

Vedlegg 2 – Tidsplan

Det var avsatt 4 dager til å vurdere barnehagen. Før oppholdet i barnehagen hadde vurdererne telefonkontakt med styreren, de fikk informasjon om gjennomføringa av ståstedsanalysen, fikk tilsendt dokument fra barnehagen, utformet fremtidsbildet, laget tidsplaner, leste seg opp på vurderingstemaet og forberedte dokumenter som skulle brukes under vurderinga. Under selve vurderingen var vurdererne i barnehagen i tre dager. Fjerde dagen ble brukt til rapportskriving og presentasjon for barnehagepersonalet, eieren og foreldrerepresentantene i Samarbeidsutvalget. I forkant og underveis forberedte vurdererne informasjon, metoder og verktøy, og de drev informasjonsarbeid og oppsummeringer. Styreren ble oppdatert om arbeidet hele veien.

Å gjennomføre en kvalitetsvurdering på tre dager er knapp tid, og det innebærer en vurdering på et avgrenset område.

TIDSPLAN for vurderingsuka i Havgløtt barnehage, uke 42, 2019

Vurderingsuke: 42		Hva skal skjer?	Ansvar
Mandag 14.10.19	08.30 09.30 09.45 10.00 10.30 11.00 Etter måltid 14.00 18.00 19.30	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale med styreren ❖ Samtale med personalet på Sjøstjerna ❖ Samtale med personalet på Tangloppa ❖ Grupper, organisert aktivitet m/Sjøstjerna (storbarn) ❖ Sangsamling m/Sjøstjerna ❖ Måltid ❖ Uteleik/leik – alle ❖ Oppsummering av dagen med styreren ❖ Forberedelse foreldremøte ❖ Foreldremøte ❖ Oppsummering av dagen, og forberedelse av neste dag 	Vurdererne
Tirsdag 15.10.19	08.00 08.30 10.00 10.30-11.00 12.30 13.00 14.00 17.00-19.00	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale m/styreren ❖ Observasjon ❖ Grupper m/Tangloppa ❖ Grønngruppe (eldste barna) ❖ Måltid ❖ Barnesamtale (2 barn) ❖ Barnesamtale (3 barn) ❖ Oppsummering av dagen med styreren ❖ Intervjumøte med personalet ❖ Oppsummering av dagen, og forberedelse av neste dag 	Vurdererne
Onsdag 16.10.19	08.00 09.30 11.00	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale m/styreren ❖ Observasjon ❖ Observasjon ❖ Måltid 	Vurdererne

	12.30	❖ Møte (ledermøte eller avdelingsmøte)	
	13.30	❖ Oppsummering av dagen med styresen ❖ Etterarbeid og rapport	
Torsdag 17.10.19	8.00 15.30 16.45-17.45	❖ Rapportskriving ❖ Møte med styresen. Overlevering av rapporten ❖ Personalmøte, med barnehageeier og FAU til stede.	Vurderene

Vedlegg 3 – Metoder

Tema og tid til rådighet påvirket valg av metoder. I vurderingsprosessen i denne barnehagen ble følgende metoder brukt:

For å finne tegn på god praksis ble det gjennomført flere observasjoner, hovedsakelig praksisfortellinger som hadde hovedfokus på relasjoner og samspill mellom barn og ansatte. Vi har hatt et sterkt relasjonsfokus i observasjonene våre. Vi har også gjennomført ulike kartlegginger av barnehagen fysiske miljø. Det har vært mange gode samtaler med både barn og voksne, i tillegg til tilrettelagte intervju med 5 barn. Både foreldre og personalet bidro med egne refleksjoner i grupper som ble delt og diskutert i plenum. I tillegg har vurdererne stilt seg tilgjengelig for spontane samtaler, noe som også ble gjennomført. Ut over det vi har sett og erfart i samspill med barn, ansatte og foreldre har vi gått inn i ulike dokumenter vi har fått tilgjengelig fra styrer: Årsplan, månedsplaner, årshjul, ulike møteplaner, m.m. Dette har bidratt til å utvide vår forståelse for hvordan barnehagens ansatte jobber med – og tenker om – barns medvirkning.

For å fange lik tematikk hadde vurdererne i forkant utarbeidet ulike samtaleguider til hjelp for samtaler med barnehagebarn, foreldre, assistenter/fagarbeidere og pedagoger.

Vi observerte i hverdagssituasjoner både inne og ute. Vi var spesielt interessert i å se på samspillet mellom barn og ansatte i leiken, måltidet, overgangssituasjoner og tilrettelagte aktiviteter.

På forhånd sendte barnehagen relevante dokumenter til vurdererne:

- Årsplan
- Ståstedsanalyse
- Månedsplaner
- Planer over ulike aktiviteter
- Møteplaner
- Årshjul

Forberedelse av barna

Vurdererne sendte en presentasjon av seg selv til barnehagen før vurderingen. Barnehageansatte fikk i oppdrag å forberede barna på besøket, og hvorfor vurdererne skulle være i barnehagen. Barna fikk kjennskap til vurderingstemaet og spørsmålsguiden før vurderingen.

Møte med foresatte

Foresatte fikk mulighet til å involvere og engasjere seg i prosessen. En god dialog mellom hjem og barnehage er en forutsetning for god barnehageutvikling. De foresatte fikk kjennskap til vurderingstemaet og spørsmålsguiden før vurderinga, og ble oppfordret til å reflektere individuelt over barnehagen sin praksis før møtet. I løpet av vurderingen hadde vurdererne møte med 9 representanter fra foreldregruppa. Alle foreldrene var invitert til møtet som ble arrangert mandag kveld.

Møte med styreren

Under vurderingsuka fikk styreren daglig orientering og oppsummering fra vurdererne. Styreren har en nøkkelrolle i utviklingsarbeidet som barnehagen skal ta tak i når rapporten er overlevert. En god dialog med styreren danner grunnlaget for gjensidig forståelse av barnehagen sin nå-situasjon og for videre arbeid.

Vedlegg 4 – Intervjuguide til barna

Intervjuguide barna:

<p>Barna: Alle barn skal få erfare å få medvirke i barnehagehverdagen</p>	<ul style="list-style-type: none">• Barna får gi uttrykk for sin opplevelse av barnehagehverdagen• Barna får innflytelse på det som skjer i barnehagen• Barna har tilgang til leker og utstyr de vil bruke• Barnets stemme blir anerkjent i hverdagen
--	--

Dette var utgangspunktet for samtalen – det ble ikke stilt direkte spørsmål, men barna ble oppfordret til å fortelle om de ulike punktene.

- Hva liker du å leke med i barnehagen?
- Har du noen du liker å leke sammen med?
- Hvor liker du best å leke?
- Hva synes du er morsomst å holde på med i barnehagen?
- Får du lov til å holde på med det du synes er morsomt i barnehagen?
- Får du alltid være sammen med dem du vil i barnehagen?
- Er det lett å få tak i de lekene eller andre ting som du har lyst til å holde på med, for eksempel puslespill, spill, formingsutstyr?
- Hvem er det som bestemmer i din barnehage?
- Får barna bestemme noe?
- Er det noen ganger du får bestemme noe?
- Når det er noe du lurer på eller har lyst til å gjøre – forteller du det da til en av de voksne?
- Bruker du da å få hjelp av de voksne?
- Er de voksne sammen med dere i leken?
- Har du en voksen du synes det er godt å snakke med i barnehagen?

Vedlegg 5 – Intervjuguide til foresatte

Foreldremøte om ekstern barnehagevurdering

Vurderingstema: **Ansatte legger til rette for barns medvirkning.**

Barnehagen har valgt å jobbe med disse målene ut i fra foresatteperspektivet og disse tegnene på god praksis:

Kvalitetsmål	Tegn på god praksis
Foresatte opplever at barnas synspunkter tillegges vekt i samsvar med deres alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.	<ul style="list-style-type: none">• Barns medvirkning er tema i foreldresamtaler og daglige møter• Foresatte opplever at deres barn blir sett og hørt• Foresatte har kjennskap til hva barns medvirkning innebærer i barnehagehverdagen• Foresatte opplever at relasjonene i barnehagen er preget av anerkjennelse, respekt og likeverd

Før møtet ønsker vi at du tenker gjennom hvordan barnehagen jobber med målene og tegnene på god praksis

- Hva mener du barnehagen er god på?
- Hva mener du barnehage kan bli bedre på?
- Hva mener du foreldrene kan bli bedre på?
-

På møtet vil foreldrene bli delt inn i tre grupper. De ulike gruppene reflekterer rundt tegnene på god praksis. Se gjerne på disse i forkant av møtet. Tenk også over følgende spørsmål:

- **HVA FORSTÅR DERE MED BEGREPET *BARNES MEDVIRKNING*?**

Vedlegg 6 – Intervjuguide til personalet

Intervjuguide personalet i Havgløtt.

Informasjon innsamles på personalmøtet.

- Refleksjoner i grupper hovedsakelig tilknyttet kvalitetsmålet for personalet:

Personalet skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov

- I tillegg starter alle gruppene refleksjonen med følgende spørsmål:

HVA legger vi i begrepet *barns medvirkning*?

1. Personalet oppmuntrer barna til å gi uttrykk for sin opplevelse av barnehagehverdagen

- Hvordan oppmuntrer personalet barna til å gi uttrykk for egen opplevelse av barnehagehverdagen?
- Har dere arenaer \ møteplasser der det er rom for barns uttrykk?
- Hvordan får barn uten verbalspråk uttrykke egne opplevelser?
- Gi eksempler på hvordan barna gir uttrykk for egen opplevelse av barnehagehverdagen?

2. Personalet anerkjenner barns uttrykk

- Hva gjør du når barnet forteller deg noe?
- Hva gjør du når barnet viser interesse for noe?
- Hvordan møter du et barn som ikke har det så bra?
- Er det lov for barna å vise at de ikke er helt enig \ ikke har en god dag \ er lei seg?
Utdyp.

3. Personalet observerer og følger opp alle barns ulike uttrykk og behov

- Har barnehagen en systematisk plan for observasjon?
- Hvilke observasjonsmetoder brukes jevnlig hos dere?
- Bidrar alle ansatte inn i observasjonsarbeidet?
- Hvordan følger dere opp ting dere avdekker i observasjonsarbeidet?
- Har dere gode møteplasser for felles refleksjon rundt observasjoner?

4. Relasjoner mellom barn og ansatte er preget av anerkjennelse, respekt og likeverd

- Hva betyr det for deg at relasjonen mellom deg og et barn er preget av anerkjennelse?
- Hva betyr det for deg at relasjonen mellom deg og et barn er preget av respekt?
- Hva betyr det for deg at relasjonen mellom deg og et barn er preget av likeverd?
- Hvordan jobber dere for å fremme en kultur som vektlegger gode relasjoner mellom barn og ansatt?

Referanseliste:

Bae, B. (red.). (2012). *Medvirkning i barnehagen. Potensialer i det uforutsette*. Bergen: Fagbokforlaget.

Frønes, M.H. (2019). *Den observerende barnehagelæreren*. Bergen: Fagbokforlaget.

Kolle, T., Larsen, A.S., Ulla, B. (2017). *Pedagogisk dokumentasjon – inspirasjoner til bevegelige praksiser*. Bergen: Fagbokforlaget.

Kristoffersen, A.E. (2006). *En forskjell som må føre til en forskjell – om barn medvirkning i planleggings- og vurderingsarbeidet*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Kunnskapsdepartementet (2017). *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Lillemyr, O.F, Søbstad, F. (1993). *Didaktisk tenkning i barnehagen*. Oslo: Tano Aschehoug.

